

Handläggare
Rinander Barbro

Datum
2015-11-23

Diarienummer
IFN-2015-0050

Idrotts- och fritidsnämnden

Rapportering av internkontroll 2015

Förslag till beslut

Idrotts- och fritidsnämnden föreslår besluta

att godkänna uppföljningen av den interna kontrollen för 2015

att översända uppföljningen till kommunstyrelsen

Ärendet

Nämnden beslutade i mars 2015 om plan för internkontroll för 2015. Nämndens internkontrollplan syftar till att skapa en ändamålsenlig och effektiv verksamhet, tillförlitlig finansiell rapportering samt att följa tillämpliga lagar och förordningar. Uppföljning av internkontrollplanen görs enligt beskriven frekvens och metod kopplat till respektive kontrollpunkt. Resultat av genomförd granskning utifrån kontrollmoment i internkontrollplanen redovisas årligen för kommunstyrelsen.

Interkontrollplanen för 2015 belyser lednings- och stödprocesser, mutor och jäv, regelverk för upphandling samt verksamhetsrisker. Resultatet av granskningen, identifierade brister och vilka åtgärder som vidtagits för att förbättra hanteringen i framtiden redovisas i **bilaga 1** med mer utvecklad rapportering av vissa granskningsområden i **bilaga 2**.

Ekonomiska konsekvenser

Internkontrollarbetet och föreslagna åtgärder genomförs inom ramen för nämndens budget för 2015 och 2016.

Stadsbyggnadsförvaltningen

Mats Norrbom
Stadsbyggnadsdirektör

Bilaga 1: Uppföljning internkontrollplan 2015

Bilaga 2: Fördjupad rapport internkontrollgranskning 2015

INTERNKONTROLLPLAN 2015 IFN

UPPFÖLJNING - RAPPORTERING

Riskområde	Kontrollmoment	Ansvarig	Granskning - kontrollmetod	Tidpunkt för kontroll	Resultat och analys av granskning/kontroll	Förslag till åtgärd	
Process/rutin							
Lednings- och stödprocesser							
Attestordning	att utbetalningar via ekonomi- och lönesystem är korrekt godkända	Ekonomichef	Samtliga utbetalningar via ekonomisystemet som ej är leverantörsfakturer, januari-augusti har granskats (15 utbetalningar).	sept 2015	Samtliga utbetalningar är korrekt attesterade enligt delegation. Tre betalningar har hanterats i kommunens nya rutin som innebär ett elektroniskt flöde.	Information om ny rutin för att så stor andel som möjligt ska hanteras via elektroniskt flöde	
Projektstyrning	att projekten styrs utifrån upprättat investeringskalkyl	Avdelningschef idrott och fritid	Avdelningschefens uppföljning av aktuella projekt	löpande	De projekt som genomförts i nämndens regi, har haft en budget vilken följts upp, eventuella avvikelser har avdelningschefen tagit särskilda beslut om. Projekten har projektkalkyl och projektbudget snarare än investeringskalkyl	Merparten av projekten inom området, drivs i sport- och rekreationsfastighetsbolagets regi. Fortsatt tydlighet avseende projektkalkyler och -budget för nämndens egna projekt. Stadsbyggnadsförvaltningens gemensamma projektmodell ska användas i mer omfattande projekt.	
Investeringsredovisning	att regelverk kring investering och anläggningsredovisning följs	Ekonomichef	Stickprov. Av 21 aktuella investeringsprojekt har samtliga fakturer för 5 projekt granskats	okt 2015	Samtliga kostnader bedöms uppfylla kriterierna för investeringar och som korrekt bokförda	Ingen.	
Beslutsordning	att nämndens beslut genomförs och återspeglaras	Avdelningschef idrott och fritid	Enligt planen skulle granskning göras genom uppföljning av nämndens beslutslogg. Beslutsloggen har inte använts under året på grund av förändringar i nämndadministrationen	nov 2015	De uppdrag som nämnden har i relation till KF har följts upp och lägesrapporterats. Nämndens uppdrag till förvaltningen har inte följts med den systematik som en fungerande beslutslogg skulle kunna ge.	Om en beslutslogg ska fungera krävs troligen en mer automatiserad hantering med koppling till diariesystemet. En manuell hantering blir alltför personberoende om det inte finns samma rutin i hela kommunen.	
IT-system	att tilldelning av behörigheter sker enligt rutin	IT-koordinator	Kommungemensam rutin för granskning och tilldelning av behörigheter	löpande	Kommunens IT-stab har genomfört granskning under 2015 enligt plan	Ingen	se bilaga
Mutor och jäv, samt regelverk kring upphandling							
Upphandling	att medarbetare som genomför upphandlingar har tillräcklig kompetens eller tillgång till kompetent stöd	Avdelningschef gata park natur	Uppföljning av stödet i samband med genomförda upphandlingar	nov 2015	De två upphandlingar som gjorts eller pågått (fritidsvaneundersökning samt verksamhetsansvar för Allaktivitetshuset) har dels genomförts enligt mallen för direktupphandling dels bedrivits med stöd från sakkunskap inom området	Ingen. Stöd i upphandlingsfrågor avropas från upphandlingsenheten vid behov.	
Mutor och jäv, Finansiell kontroll	att fakturerade kostnader överensstämmer med avtalade villkor	Ekonomichef	Verksamhetsdriften hanteras till stor del av sport- och rekreationsfastighetsbolaget inom ramen för hyresavtalet, underlag för granskning har ej funnits	-			

INTERNKONTROLLPLAN 2015 IFN
UPPFÖLJNING - RAPPORTERING

Riskområde	Kontrollmoment	Ansvarig	Granskning - kontrollmetod	Tidpunkt för kontroll	Resultat och analys av granskning/kontroll	Förslag till åtgärd	
Process/rutin							
Verksamhetsrisker							
Stadsutveckling	finns det en gemensam målbild om vad de övergripande målen för stadsutveckling innebär	Stadsbyggnads-direktör	Samlad bedömning av olika initiativ inom kommunen och förvaltningen.	okt-nov 2015	Det som framkommer i riskanalyser och prioriteringsdiskussioner är att de kvantitativa målen för produktionen av detaljplaner och markanvisning för bostadsbyggande, kan antas innebära att kvantitet prioriteras på bekostnad av kvalitet, kostnadsmedvetenhet och möjlighet till samordning inom kommunkoncernen och mellan olika projekt, samt att behovet av planering för verksamheter/arbetstillfällen till en del kommit i skymundan.	Fortsatt arbete med gemensam målbild behövs - stötta arbete med KS uppdrag i Mål och budget 2016-2018: "att ta fram en samordnad planeringsprocess för hållbar stads- och landsbygdsutveckling". Slutföra de många uppdrag som finns inom området såsom framtagande av prioriteringskriterier och utvecklad projektstyrning. Granskning av detta i internkontrollplan för 2016.	se bilaga
Uppföljning avtalade tjänster	att de tjänster som upphandlats och/eller avtalats,uppfyller avtalade kvalitativa och kvantitativa krav	Avdelningschef idrott och fritid	Stickprov genom anläggningsbesök	löpande under året	Flera anläggningar (utomhus- och inomhusanläggningar) har besökts med fokus på städning, ytskötsel (naturgräs och konstgräsplaner) samt generell standard (föreningsskötta motionsspår och elljusspår).	Ingen åtgärd. Fortsatta anläggningsbesök som en del i uppföljning och underlag för utveckling och planering	

Fördjupad rapport internkontrollgranskning 2015

Fördjupad rapport för uppföljning av följande granskningspunkter i nämndens *Plan för intern kontroll 2015*:

- IT-system, tilldelning av behörigheter
- Stadsutveckling, målbild

IT-system

Tilldelning av behörigheter

En god internkontrollmiljö förutsätter kontroll över tilldelningen av behörighet i IT-system, för att säkerställa att medarbetare har tillgång till data och it-funktioner som man behöver för sin tjänst.

Kontrollmoment

Kommunens gemensamma IT-stab ansvarar för kontroll av behörigheter och även för att förtydliga varje chefs ansvar vid tilldelning av behörigheter i IT-system. Kontroller sker varje år enligt fastställt plan:

1. Behörigheter till IT-system och lokaler avslutas direkt vid en anställnings upphörande. (avstämning mot IRIS 1 ggr/år).

Chefens ansvar är tydliggjort på Insidan genom "Åtagande för verksamhetsansvarig i samband med behörighetshantering". Avstämning sker genom att behörigheter i verksamhetsystem jämförs med behörigheter angivna i IRIS (behörighetshanteringssystem). Kontroll två gånger per år av alla förvaltningars behörigheter.

2. Kontrollera att personliga lösenord inte lämnas ut till fel person. (Vid utlämnade av behörighet även skriftligen ha med innebörden att lösenord är personligt och ej kan lämnas över till annan person.)

Regler för lösenord är tydliggjort på Insidan, här anges att lösenord är personligt och inte får lämnas över till annan person.

Åtgärd:

Ingen. Behörighetshantering är en naturlig del i det löpande förvaltningsstyrningsarbetet av kommunens IT-system. Det ingår till exempel som ett obligatoriskt område vid framtagning av problem- och behovsbild under målframtagningsarbetet för ett förvaltningsobjekt. Dessutom upprättar och utvecklar IT-staben kommungemensamt stöd för behörighetshantering generellt inom kommunen med hänsyn

till domäninloggnings, e-tjänster mm. Vad gäller chefens ansvar hanteras detta i samverkan med staben för HR.

Se även informationen på Insidan som det hänvisas till ovan:

<http://insidan.uppsala.se/Kommungemensamt/IT--telefoni/Support/behorigheter/>

Stadsutveckling

Gemensam målbild för stadsutveckling

Utvecklingen av kommunens offentliga miljö sker i många fall genom stora projekt till höga kostnader, med avsikt att investeringarna ska komma uppsalaborna till godo under lång tid. Om målen för stadsutvecklingen inte förstås på samma sätt inom organisationen, finns risk för ”förgävesprojekteringar” eller att anläggningar måste göras om eller utrangeras i förtid.

I internkontrollplanen ingår granskning av om det finns en gemensam målbild över vad de övergripande målen för stadsutveckling innebär, som ett underlag i kommande utvecklingsarbete. Granskning/bedömning av detta har skett gemensamt för plan- och byggnadsnämnden, gatu- och samhällsmiljönämnden samt idrotts- och fritidsnämnden.

Kontrollmoment

Granskning har genomförts genom en samlad bedömning av olika initiativ som pågår inom kommunen och förvaltningen. Bedömningen är att det finns brister vad gäller samsynen om de gemensamma målen för stadsutveckling.

De inriktningsmål som är uppsatta inom område stadsbyggnad, riktade till nämnderna som bedriver verksamhet inom detta område, i IVE 2015 -2018 är:

- **Uppsalas grönområden håller hög kvalitet och finns nära Uppsalaborna**
- **Uppsala kommun möjliggör för ett ökat utbud av bostäder**
- **I Uppsala är förutsättningarna goda för att leva miljö- och klimatvänligt**
- **Uppsala kommun ska vara en av landets bästa landsbygdskommuner.**

De indikatorer som är kopplade till inriktningsmålet om ökat utbud av bostäder, är främst kvantitativa mått kopplade till kommunens egen ”produktion” av antal byggrätter i antagna detaljplaner samt antal markanvisade bostäder. Att målet är 3000 lägenheter i antagna detaljplaner, bedöms som väl känt och har bland annat lyfts fram i stadsbyggnadsförvaltningens aktivitetsplan för 2015.

Det som framkommer i riskanalyser och prioriteringsdiskussioner är att detta mål i viss mån kan antas innebära att kvantitet och tempo prioriteras på bekostnad av kvalitet, kostnadsmedvetenhet och möjlighet till samordning inom kommunkoncernen och mellan olika projekt. Det innebär också att behovet av planering för verksamhetsområden och verksamhetslokaler till en del kommit i skymundan.

Under 2015 har dessa problem blivit allt tydligare, inte minst kopplat till kommunens finansiella läge. En mängd initiativ har tagits för att öka samordning och ta fram kriterier för prioritering av stadsutvecklingsprojekt, samt en ökad kommungemensam styrning av utvecklingen.

Pågående åtgärder

I Mål & budget 2016-2018 har bland annat följande inriktningsmål blivit kommungemensamma och omfattar även bolagen i kommunkoncernen:

- **Uppsala kommun möjliggör för ett ökat utbud av bostäder och arbetstillfällen.**
- **Uppsala kommun är attraktiv för nyetableringar och företag.**
- **Uppsala kommun ska vara en av landets bästa landsbygdskommuner**

Till kommunstyrelsen riktas uppdraget:

- **Ta fram en samordnad planeringsprocess för hållbar stads- och landsbygdsutveckling tillsammans med berörda nämnder och bolag**

Inom förvaltningen pågår flera uppdrag för att stötta de nu *gemensamma* målen och uppdraget om samordnad planeringsprocess. Syfte är att minska riskerna för att den fortsatt höga målsättningen vad gäller volym på tillväxt ska ske på bekostnad av kvalitet och samordning samt att minska riskerna för att projekten inte ska hålla sig inom de finansiella ramarna eller sammantaget innebära belastning på kommunens samlade ekonomi. Exempel:

- Förtydligande av förvaltningens gemensamma huvudprocess – från planering till genomförande och drift
- Framtagande av kriterier för prioritering mellan olika strategiska stadsutvecklingsprojekt
- Framtagande av underlag för kalkyler för stadsutvecklingsprojekt som tar hänsyn till helhetsekonomin inkl kostnader för utbyggd kommunal service och infrastruktur
- Kartläggning av möjligt byggande på kommunens egen mark, för att möjliggöra högre intäkter från exploateringsverksamheten
- Fördjupad kommunalekonomisk analys kopplad till Översiktsplanen 2016
- Utveckling av stadsbyggnadsförvaltningens projektmodell inkl projektkalkyler och beslutspunkter
- Förberedelse för införande av systemstöd för projekthantering: styrning, planering, administration/dokumentation och kommunikation inom projekten.
- Arbete med bostadssamordning och lokalförsörjningsplaner för en mer långsiktig planeringsprocess avseende lokaler

I internkontrollplan för 2016 föreslås fortsatt granskning av arbetet med prioriteringar och projektmodell.

Barbro Rinander
Ekonomichef stadsbyggnad

